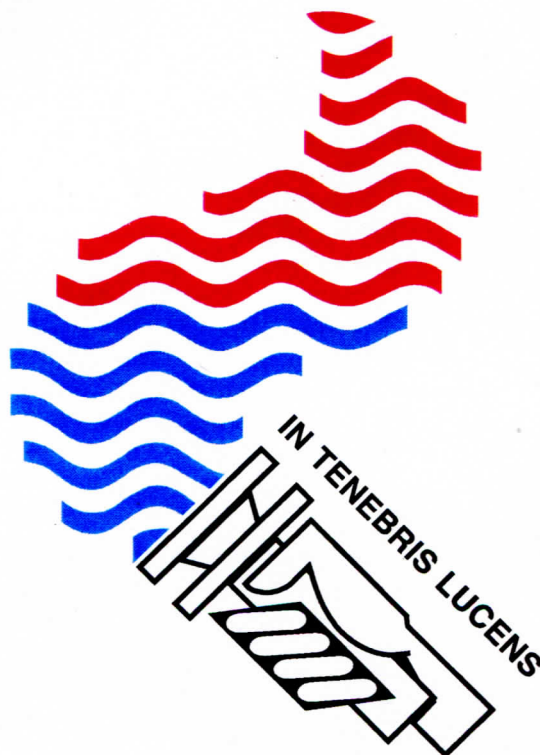

STG CONFIDENTIEEL

Directie Operatiën
Koninklijke landmacht
Afd. Inlichtingen en Veiligheid
Sectie Inlichtingen

SUPINTREP

Enclaves ZEPA en SREBRENICA

Standdatum: 07 maart 1994

STG CONFIDENTIEEL

SUPINTREP ENCLAVES SREBRENICA en ZEPA

ALGEMEEN.

1. Nadat de EG in 1992 had besloten om SLOVENIË en KROATIË te erkennen, werd ook onder de bevolking van BOSNIË-HERZEGOWINA een referendum gehouden. Een meerderheid van de bevolking verklaarde zich voor zelfstandigheid. Het referendum werd echter geboycot door de Bosnische Serviërs, die aansluiting wilden bij de FEDERALE REPUBLIEK JOEGOSLAVIË. Nadat de republiek BOSNIË-HERZEGOWINA was erkend door de EG, werden er door het Bosnische parlement en de FEDERALE REPUBLIEK afspraken gemaakt om de troepen van het JNA (het leger van het voormalige JOEGOSLAVIË), die zich nog op het grondgebied van BOSNIË-HERZEGOWINA bevonden, terug te trekken naar de FEDERALE REPUBLIEK. In die tijd waren er naar schatting ongeveer 90.000 soldaten van het JNA aanwezig, waarvan er ongeveer 15.000 zijn teruggetrokken. De rest van de troepen werd in BOSNIË gedemobiliseerd en de wapens werden overgenomen door de Bosnische Serviërs. De moslims kregen nauwelijks materieel in handen. De Bosnische Serviërs veroverden in snel tempo ongeveer 70% van het grondgebied van BOSNIË-HERZEGOWINA. Omdat de moslims en de Bosnische Kroaten op veel plaatsen een verbond waren aangegaan werd voorkomen dat de Serviërs de hele republiek veroverden. Om toch een zo groot mogelijk deel van BOSNIË-HERZEGOWINA tot Servisch gebied te maken voerden de Bosnische Serviërs op veel plaatsen etnische zuiveringen uit, waarbij moslims en Bosnische Kroaten werden verdreven uit door hen veroverd grondgebied.

HET ONTSTAAN VAN DE ENCLAVES.

2. Door de etnische zuiveringen werden naar schatting 2 miljoen moslims op de vlucht gejaagd. Veel van deze mensen zijn gevlucht naar gebieden waar van oorsprong al een belangrijk gedeelte van de bevolking uit moslims bestond. Moslims woonden van oudsher veelal in de steden. Zo ontstonden, vooral in het oostelijke gedeelte van BOSNIË-HERZEGOWINA, een aantal enclaves, met in enkele gevallen tienduizenden moslim vluchtelingen. Vanuit de omringende bergen worden deze dorpen veelal door Servische artillerie beschoten. Doordat deze dorpen niet of nauwelijks bereikt kunnen worden door voedseltransporten is de situatie van de vluchtelingen zeer slecht. De slechte situatie van de bevolking in enkele enclaves werd in 1993 aan de orde gesteld door de toenmalige commandant van het Bosnië-Herzegowina Command, Generaal Morillon. Door zijn bezoek aan het dorp GORAZDE (zie afbeelding 1) werd de aandacht van de wereld gericht op deze situatie.

STG CONFIDENTIEEL

3. Om de bevolking in de enclaves te beschermen tegen de beschietingen en hun te voorzien van de eerste levensbehoeften werd in mei '93 door de VN, in resolutie 824, een zestal enclaves "aangewezen". De plaatsen SARAJEVO, BIHAC, ZEPA,

SREBRENICA, TUZLA en GORAZDE werden uitgeroepen tot beschermde gebieden, zogenaamde "safe havens". Volgens de resolutie moeten de strijdende partijen rond de "safe havens" ontwapend worden. Dit is tot op heden nog niet volledig uitgevoerd.

4. VN-resolutie 836 van 4 juni 1993 maakt het mogelijk om de bevolking in de enclaves via gewapende actie te beschermen. Omdat er niet voldoende troepen beschikbaar waren voor de bescherming van de enclaves werden de enclaves ZEPA en SREBRENICA voorlopig toegevoegd aan de taken van respectievelijk het Oekraïense en het Canadese VN-bataljon. Deze taken zijn nu toebedeeld aan het aan UNPROFOR toegevoegde DUTCHBAT.

DE SITUATIE IN DE ENCLAVES.

5. In SREBRENICA (zie afbeelding 1,2,3 en 5) wonen ongeveer 50.000 mensen. Hier zijn het afgelopen jaar 20.000 moslim vluchtelingen bijgekomen. De oorspronkelijke bevolking bestond voor 65% uit moslims, voor 20% uit Bosnische Serviërs, en voor 15% uit Bosnische Kroaten. De totale oppervlakte van de pocket bedraagt ca 145 vierkante kilometer. De pocket is alleen via de noordzijde toegankelijk. De afstand van de pocket tot LUKAVAC bedraagt ruim 100 km. De watervoorziening is marginaal, wat een van de grootste problemen is. Het rantsoen bedraagt 2 tot 3 liter per persoon per dag. Al het water moet worden gekookt voordat het kan worden gedronken. De medische voorziening is de laatste tijd verbeterd. De dagelijkse voedselbehoefte is 27 ton. Er is voldoende brandhout aanwezig voor verwarming. De gas- en electriciteitsvoorziening is voldoende, maar is in feite overbelast door de grote aantallen vluchtelingen. Het tekort aan onderdak voor de vele vluchtelingen is een groot probleem. Door VN-hulporganisaties zijn er wel tentenkampen gebouwd, maar nog niet voldoende.

6. In ZEPA (zie afbeelding 1, 2, 4 en 5) wordt het totale aantal inwoners door VN-waarnemers geschat op ongeveer 10.000-12.000, inclusief vluchtelingen. De etnische verdeling is gelijk aan die van SREBRENICA. In de omgeving van ZEPA bestaat een groeiende zorg vanwege waterbesmetting. Volgens waarnemers komt de ziekte "Hepatitis" steeds vaker voor. De voedsel- en watervoorziening zijn voldoende. De dagelijkse voedselbehoefte is 5.4 ton. Ook medische voorzieningen zijn voldoende en de bevoorrading hiervan is goed.

Waarnemers hebben in ZEPA enkele weken geleden overleg gevoerd met de plaatselijke autoriteiten over de organisatie van de

STG CONFIDENTIEEL

STG CONFIDENTIEEL

plaatselijke politie, de rechtbank en de civiele verdediging. Er worden dus pogingen gedaan om het normale leven in het dorp te herstellen. Om het functioneren van DUTCHBAT te optimaliseren is er nog al wat genie-inspanning benodigd. Met name de (slechte) wegen binnen de enclave dienen begaanbaar gemaakt te worden en de legeringsaccommodatie dient te worden uitgebreid.

INCIDENTEN EN KRACHTSVERHOUDINGEN IN EN ROND DE ENCLAVES.

7. In en rond de enclaves komen nog steeds schietincidenten voor, hoewel het de laatste weken aanzienlijk rustiger is. De meeste van de schietincidenten vinden plaats buiten de enclaves (zie afbeelding 2.) en betreffen schotenwisselingen met kleinkaliberwapens. Een enkele keer is er sprake van het gebruik van artillerie en mortieren.

8. Binnen de enclave SREBRENICA bevinden zich naar schatting 1.500 Bosnische moslimstrijders, die mogelijk georganiseerd zijn in twee lichte infanteriebrigades, maar waarschijnlijk ongeorganiseerd zijn. De moslims beschikken over enkele mortieren 82/120 mm, een onbekend aantal luchtdoelmitrailleurs en $\pm$ 2.000 handvuurwapens. Er zijn vermoedens dat de moslims in de enclave bovendien enkele stukken artillerie hebben. De eenheden van de Bosnische Serviërs die zich rond de enclave bevinden bestaan uit drie bataljons, behorende tot de BRATUNAC-Brigade. Zij beschikken over drie tanks T-54/55, drie artilleriestukken 152/155 mm, negen stukken 105/122 mm, één meervoudige raketwerper M-77, vijf mortieren 120 mm en enkele tientallen mortieren 82 mm. Tevens hebben de Bosnische Serviërs een onbekend aantal stukken luchtafweergeschut.

9. Binnen de enclave ZEPA hebben de moslims waarschijnlijk vier bataljons, die theoretisch al ontbonden zouden moeten zijn. Ze beschikken alleen nog over lichte mortieren en lichte handvuurwapens.

Buiten de enclave bevinden zich twee infanteriebataljons van, waarschijnlijk, de 1e (VRS) gemotoriseerde brigade, en één bataljon dat tot de 2e (VRS) ROGATICA berginfanterie brigade behoort.

DREIGING.

10. Zoals bekend bieden de enclaves ZEPA en SREBRENICA bij een geforceerde aftocht onvoldoende vluchtmogelijkheden. De geïsoleerde positie en het geaccidenteerde terrein stellen een mogelijke vijand in staat om met beperkte middelen tot blokkades over te gaan. De "lifeline" SPLIT-LUKAVAC vormt een grote belasting voor de konvooien vanwege de lange, slecht begaanbare routes, die lopen door de gebieden van verantwoordelijkheid van de drie strijdende partijen. De voedselkonvooien voor de bevolking van BOSNIË-HERZEGOWINA blijven een doelwit voor de strijdende partijen, die trachten de konvooien te hinderen.

STG CONFIDENTIEEL

STG CONFIDENTIEEL

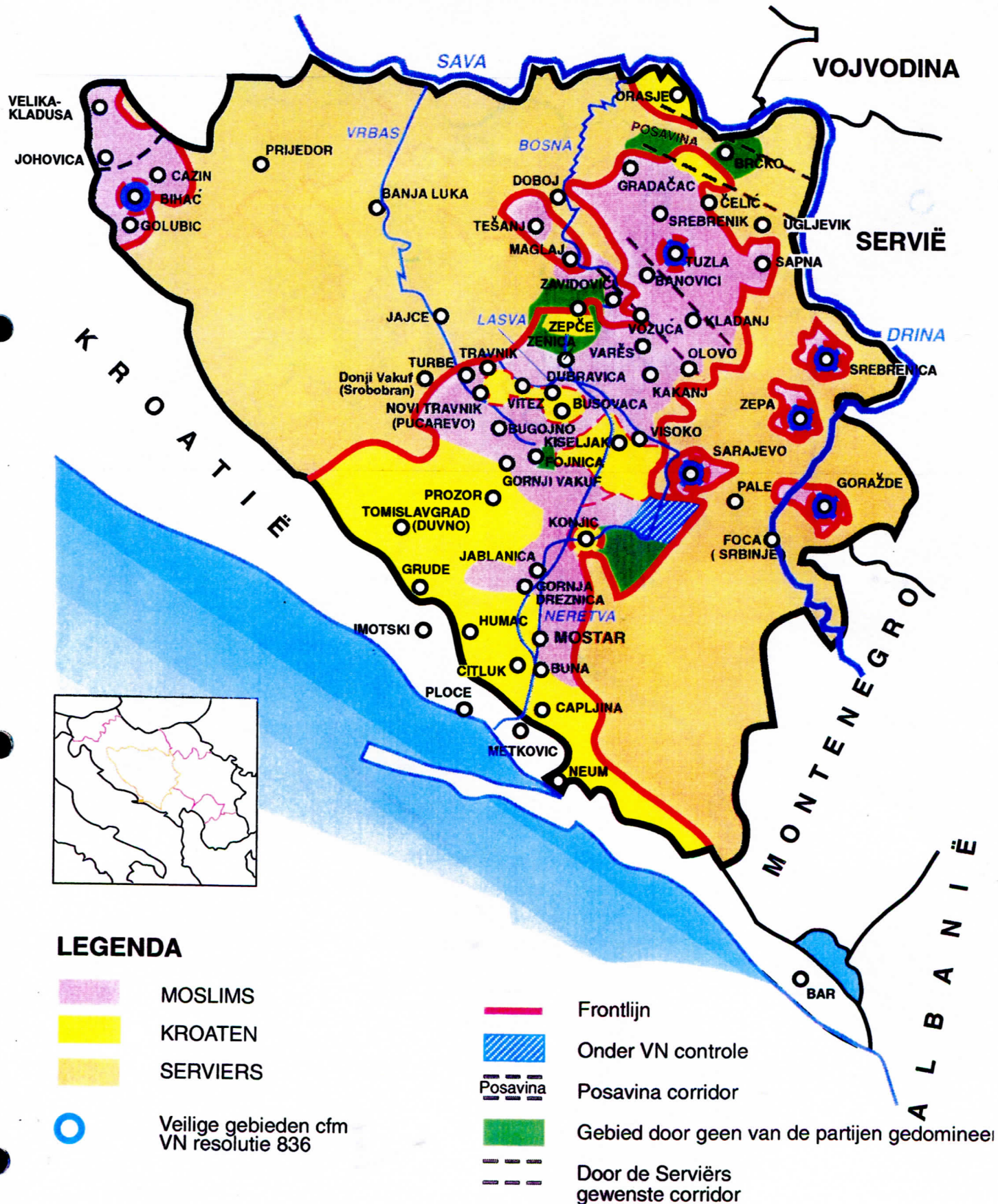
De vijandelijkheden gericht tegen de enclaves zijn momenteel minimaal. Er zijn echter legio factoren die de relatieve rust kunnen verstoren.

De heropening van het vliegveld TUZLA, afgedwongen met VN-machtsmiddelen, zal mogelijk leiden tot onstabiliteit in het gebied dat betwist wordt door moslims en Bosnische Serviërs, dus ook in het gebied van DUTCHBAT.

STG CONFIDENTIEEL

BOSNIE HERZEGOWINA

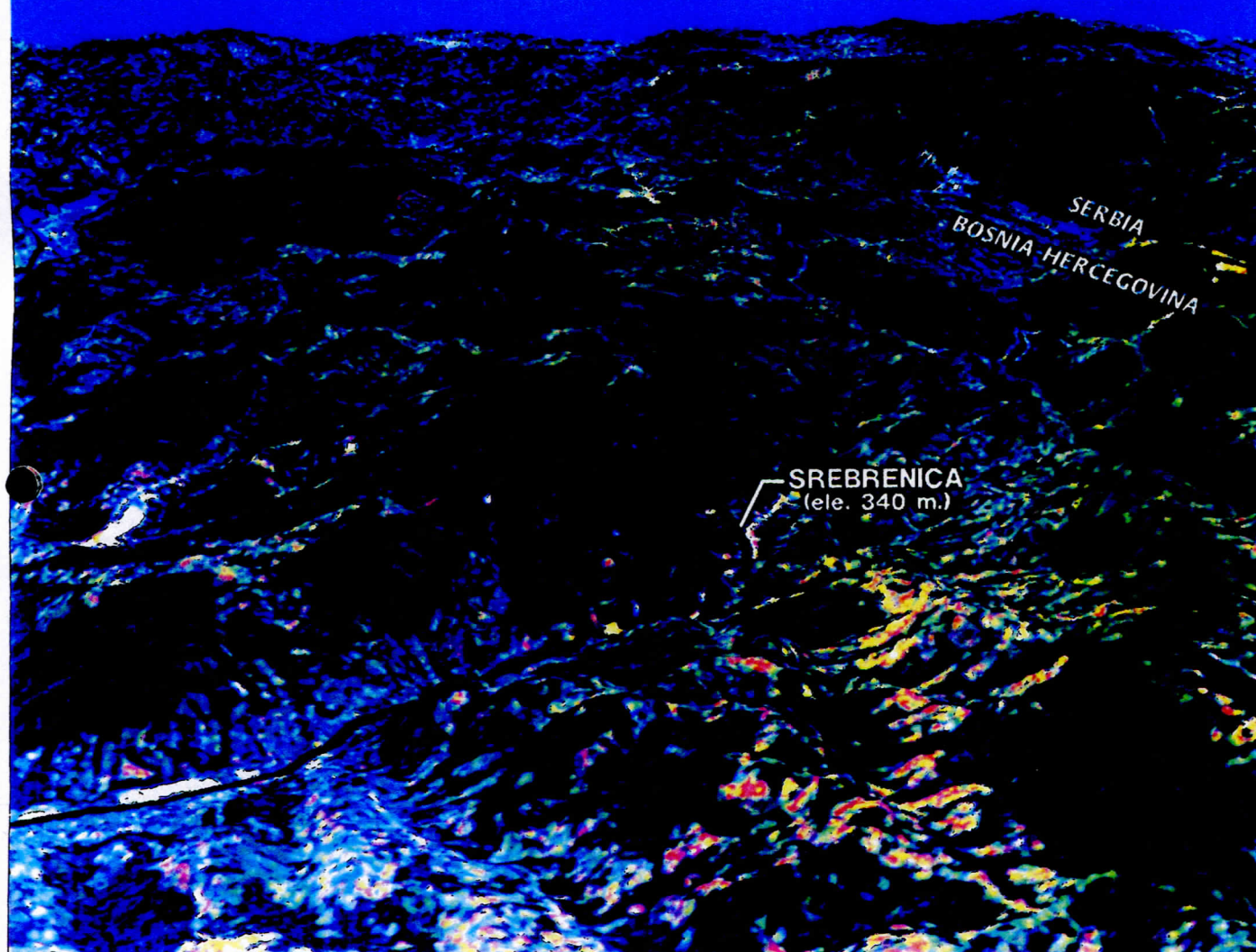
militaire situatie

VIEW TO THE SOUTHEAST OF SREBRENICA

Approximate Viewing Azimuth 135°

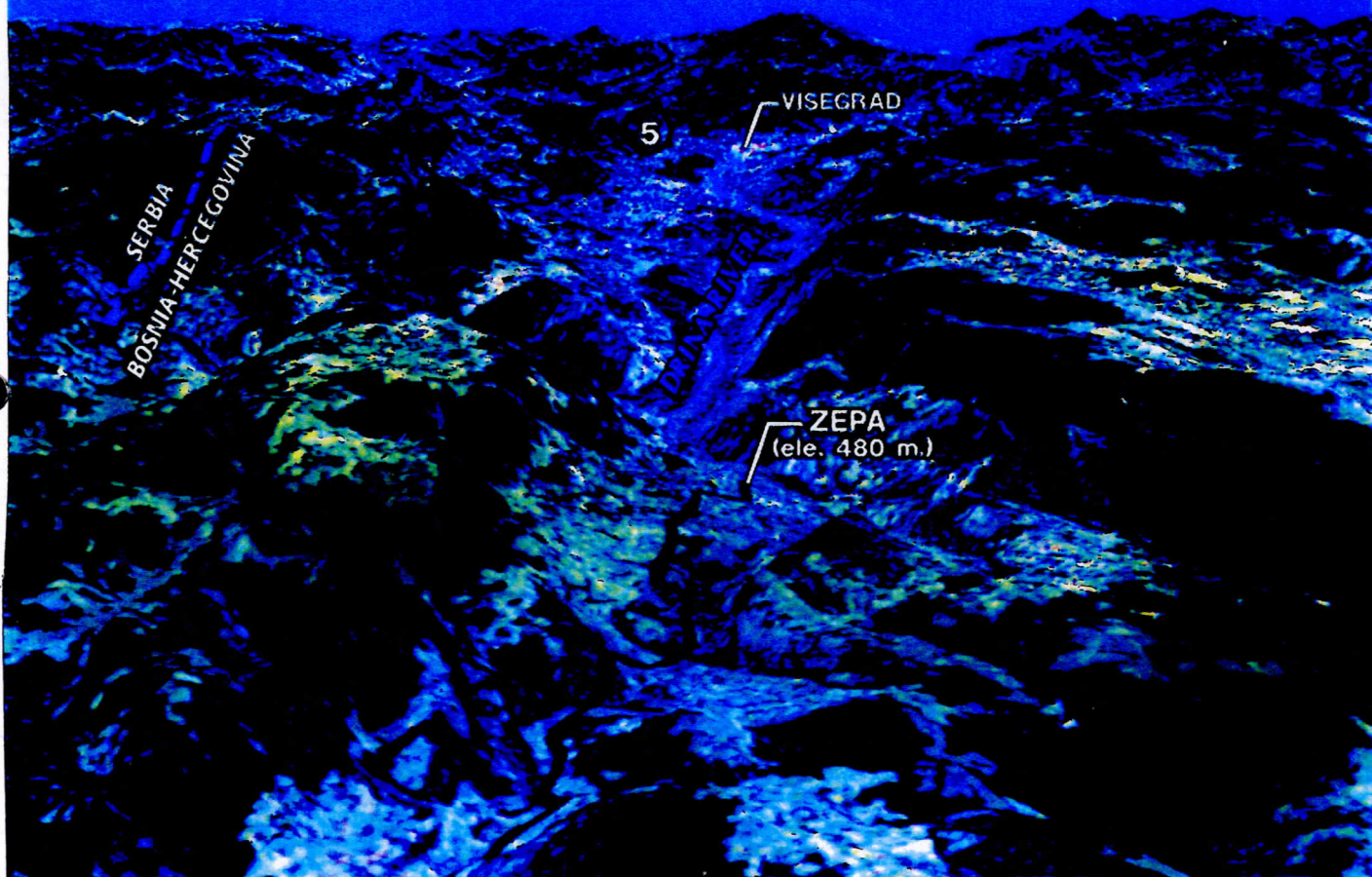
Approximate Altitude 3,800 Meters Above Sea Level

VIEW TO THE SOUTHEAST OF ZEPÄ

Approximate Viewing Azimuth 135°

Approximate Altitude 3,200 Meters Above Sea Level

19

SREBRENICA

ZEPA

ROGATICA

ROGATICA

VISEGRAD

DRINA RIVER

